

СМИКБР



КЪУУАНЧЛЫ ИНГИР

Журналистлени багъаларын чыгъаргандыла



Россий Басманы кино озган эсе да, КЪМР-ни Президенти Арсен Каноков оны бла байламлы журналистлесте деп жарыкъ байрам бардырыуу быгыл да унутмаганды. Экинчи февралда «Синдика» къоныкъ ойде республиканы аспалы информация органында ишленгенде деп къууанчы интир кураганды. Ани, Президенттен сора да, КЪМР-ни Парламентини Председатели Чечеланы Ансур, Правительство Председатели орунбасары Модина Дышекюва, информация коммуникацияла, жамауат биригилени эмда жаш тѣлоно ишлери жаш бла министр Борис Паштов эм дагында бахкала кытышгандыла.

Жыйлынуу бардырган телеведущийле Тѣппеланы Ани ат бла Рита Ашхотова, ингири ачып, биринчи сѣзю КЪМР-ни Президенти Арсен Каноковка бергендиле.

Алгыш сѣзю Арсен Баширович журналистлени иши тынч болмаганын чертудиен башлаганды. «Сизни хар биригиз жазган, айтан сѣзле республиканы жамауат-политика жашауунда улуу магъананы тутдыла. Сизге «тѣрчинон власть» дегенлер да тызю. Кылганда, республикада да болса турган экономика, политика эм башха тортлууну халкъта оз къырай жетдирсеиз, ол ишлерге анъ къарамды да алай куралады. Битеу ол энчиликке эсте туту ишлек керекди. Жарыкъ байрамгыз бла республиканы власть органларыны атларынды жеримгенди алгышалайла», - дегенди Президент.

Была бла сахнага «Кабардинка» ансамбль чакырылып, жыйлыналгъа кесини тепсеуеринден бирин сауга этгенди.

Акъры 2-чи бетиди.

СЕМИНАР

Гибрид урлукъла - Сербиядан

Белградда халкъла арбыз агрономия семинар бардырганды. Аны Сербияны «Новый сад» корпорациясы Россия Федерацияны Эл молк министрствосуну болушугу бла кураганды. Ани къагъташхана нархтоно гибрид урлукъларын чыгарыуу экономика жаны бла фаидальлыкны вопросарну озгендиле.

Семинарны иешне КЪМР-ни Эл молк эм аш-азыкъ министрини заместили Валерий Дюховни башчылыгында бизни республиканы делегациясыны къаууунда Къабарты-Малкъарны къырап Эл молк академиясыны ректору, профессор Борис Жаруков, КЪМР-ни Эл молк илуу-излем институтуну директору Арсен Маремюков эм чекленген журналистлесте болган «Гибрид» обшествону директору Хазрет Тлакадуовны кытышгандыла.

Валерий Дюхов айтанга кѣре, жерликте нархтох баш магъананы тутхан эм ол сорогу жеринде жы сайын 70 миң гектарын алган Къабарты-Малкъарга бы форум алаят болганды. Экинчиден, нархтоно югославиялы гибрид урлукълары бизни республикада кенг хайрыяналадыла. Алай ботолокжде, къызын конкуренцияны кезиунде, бизге бай триплик берлик гибридини жаңгы сортлары керекдиле. Ол магъананы экономика эм технологиш ышпанын эсе ала, Серб республиканы «Новый сад» къырап корпорациясы бла келишим этилгенди. Аны черлеринде гибрид нархтоно арталдыла башха сортлары чыгарылыдыла.

Белграддан партнѣрларыбыз Къабарты-Малкъарга гибрид нархтоно урлукъларны жиберилдикде эм ала 500 гектарга себилдикле. Ол а бу битимден эки миңг тоннадан аспам бай триплик урлукъла жайгъа сит берлики. Урлукълукъ жаны бла уа ол бийик керѣмдосо. Алай эсе уа, кесиме эм тышында да сатарга жетерча урлукъла хазырлагъа республиканы кюнченден келипки. Аыр мурад - ата журтлу рынокда ол жаны бла тутхул хажыр алырча эм Россия Федерацияда нархтоно гибрид урлукъларыны 60 проценти Къабарты-Малкъарда чыгарылыдыла этиуде.

Дюхов айтанга кѣре, урлукълукъла бла корешен жаш аллимерибизден экиби Белградда биржилыкъ окутуу барыкъларыны иосунден эки жаңы келишим этилгенди. Аны окутуулары бла байламлы битеу къорачланын тѣлеуну «Новый сад» кеси бойнана алганды.

БЕРЕКЛАННЫ Борис.

Кенгеш

Эки жаньна да хайырлы сѣлешу

КЪМР-ни Парламентини Председатели Чечеланы Ансур Черек муниципальный районда кенгеш бардырганды. Аны ишине республиканы законла чыгъарыуу органын депутатлары, министрстволаны бир къауумуну келечилери, эллени башчылары кытышгандыла.

Тюбешу району администрациясыны башчысы Темиржанлы Махтини доклад этиуонден башланганды. Ол озган жылда району социальный эмда экономика айнууну баш керѣмдочелерин игилендирдиге къолдан келгенин чертгенди. КЪМР-ни Президенти 2008 жылда элзеге барган заманда берген 88 протокол буйрукъдан 71 потулурганды.

Кюз артыкъш кезиуге хазырлангъа энци эс бурулганды. Къар къалын тыоген коюлде битеу службагы терк къарманшаңларны хайырлылар артакъда улуу чырмауудан, бузукълукълардан къутулурга къолдан келгенди. Аны кый, энергетикле Уран, Зольск районда бла Нальчик шахарда коллегаларына болушурга корешендиле.

Район башчы жартылыкъларны иосуринден да айтанхы. Озган жылда республиканы бюджетден дотация халда 89,3 миллион сом тошкенди, план бла уа 107,8 миллион сом берилдиге керек эди. Ма аны хатасындан билим беруде, культурада бла салуукъ сакълууда борчла жыйылгандыла. Андан сора да, районга школ, болныча эмда культура-салуукъ сакълууну комплектирди комплкс да ишлерге керек болуп турды.

Муниципальный къураулулагъа налоглар жайыу жаны бла тохташдырылган план да ишни ахтакан этгенди ансы, къыраган этмеден. Нек дегенде ол болган оылгъа кѣре тохташдырылмады. Сора, не мадар да этип, озган жылны планын толтурла эсе, аны ючюн махтарны, саугъларыны орнана, келир жылгъа планын бютонда кѣп эттидиле.дегенди.

«РФ-да жер-жерли самоуправляныи къурауну битеулю журукъларны иосуринден» 131-чи номерли федеральный законга керек администрациялы башчыларына берилген полномочиялары толтурурга аханъа болмагъаны да уллу проблема болгъанлай къалады. «РФ-ни Конституциясында жер-жерли самоуправляныи ырыкъсына полномочияларыны чеклеринден чыкъмай кесил аяны ону эте ди айтылгъанлыкълар, контроль органына бизини олокчюлыларыны бизге борч этип саладыла, алапы потуручюн, бир торлю ахча берилмегенине да къарамай», -дегенди Темиржанлы Махти. Бусагъатда прокуроратны кергостуюю бла администрацияны «бир торлю мадар этмегенди» деп, терселп, сюдеге терт иш берилип турды.

Андан сора адамланы жарысхан, тынгысы этдиген проблемаларны иосуринден хар ким кесини осмун айтанхы. Улуу Ата журту хазир къагъташханын субсидияла неда бир терлѣннен ахча болушурга алыр ючюн, эсепге салууну журукъларны иосуринден соругъа жууап бер. Урууну, социальный политика эмда салуукъ

сакълуу жаны бла комитетни председатели Жанатайлы Саалим жангы мардаланы аңгълатханды. Алагъа кѣре, анди Улуу Ата журту урушха къатышханланы эмда ол къауумлагъа саналгъанланы къашгъан юперти жер-жерли самоуправляныи органы тохташдырган мардадан аз эсе, ала эсепге салындыла.дегенди. Салуукъ сакълуу министрнн заместили Ольга Удалова уа участка эмда район башчыладат ундурукъларны санын нек азыгырта тыогены аңгълатханды. Ол айтханга кѣре, алай мадарла стационар бѣломюени ишлерин тап халгъа келтирер, ырыкъсыны ар мурадта этилдиле. Министрствону келечиси бу бѣломде болгъан битеу жартылыкъларны кетерундо амаларын бирге ислерге хазырлыгын биддиргенди. Чечеланы Ансур а республиканы социальный эмда экономика болмуу бла къыска шартыра этгенди. Кризисте да къырамай, инвестиция проектле жашауда бардырылгъанларын, бир къауум промышленноскы предприятияла бла производствотла аңгъланларны иттип, былай шартла келтиргенди.Нальчикке къумач сокъсхан фабрика, Чегемде мильда эмда тери заводла ишлейдиле, Бахсан районда терк бахчачылыкъларны терк жайыуа керекли бетон чыпылангы производствоту къырагъанды. Медицина промышленноскы предприятиялары жаңы оборудование бла жалчатып башланганды.

Акъры 2-чи бетиди.

Жаш тѣло политика

Законла хазырларга юйренирикдиле

Республиканы законла чыгъарыуу органында къуралган Жаш тѣло палатаны экинчи къауумуну биринчи жыйылыуу болганды. Аны ишине КЪМР-ни Парламентини Председателин заместили Татьяна Саенко. Жаш тѣлоно жамауат биригилени эмда аспалы информация органыны ишлери жаны бла комитетни председатели Татьяна Шахоева, депутатла, ол комитетни членери да къагъташгандыла.

Жыйлыуда къырау вопросла къаралганды. Кѣчлоюкъно кыол кѣторююу бла палатаны председателине Аслан Шипшев КЪМР-ну юридический факультетни къаралы бла правууу теориясыны эмда тарыхыны кафедрациясы ассистенти, «Перспектива» Къабарты-Малкъар жамауат жаш тѣло организацияны членери айрылганды. Прохладный шахарда сабий школун преподавател, Прохладныйдѣ тишуиряныи советини келечиси Татьяна Рыбалко бла КЪМР-ну аспиранты, Элбрус районда «Жаңгы толкъун»

жаш тѣло организацияны членери бозганды. Расул ани заместили болгандыла. Къабарты-Малкъардан Кырал Думда Жамауат жаш тѣло палатга келечиге КЪМР-ну студент советини председатели Азамат Лоев сайланганды. Мында ары профилилы комиссияны саньна бла къауумун тохташдырырга тошуерки. Жаш тѣло палата - КЪМР-ни

Парламентинде жаш тѣлоно эркин жашауу эмда закон келтирери бла байламлы законланы жарашдырууга себиллик этер ючюн къуралган кенгешчи оранды. Ол эки жылгъа къуралады. Алгынчы къылууу полномочиялары 2009 жылда таусулгъандыла.

Татьяна БОРОВИНСКАЯ, КЪМР-ни Парламентини пресси-службабы.

Журнетлеу

Эсгерте кьанга орнатырыкъдыла

Элбрус району Жаш тѣло политика, акъылбалыкъ болмагъанланы ишлери эм алапы эркинликлерини къорулауу жаны бла бѣломю ишчилери жер-жерли самоуправляныи депутатлары бла бирге 15-чи февралда Минги тагыр эсе 4200 метрге чыгълп, анда Улуу Ата журту урушха илген совет аскерилеге эсгерте кьанга орнатырыкъдыла.

Бу магъаналы иш Хорланлы 65-жылгыныа ни Минги тауны тиреске немисли фашист уруучуладан къоруулагъан жигитлени журметлерине аталып бардырылыкълыды.

Аниса ТАРИМ, Элбрус району администрациясыны пресси-службабы.

Женгил атлетика

Марияны бийиклиги

Прохладный шахар округну женгил атлетика жаны бла олимпиада резервнини спорт школуну келечиси Мария Кучинагъа быйып бек къызын жылладан бири болурга ушады. Анда аны россия эм халкъла аралы кѣп эртериле сакъландыла. Алапы арасында бек магъаналысы жаш тѣлононо Сингапурда бардырылыкълары биринчи битеулеу Олимпиада оюнарды.

Мааш кесини биринчи жетишмин алгъаракъларда Пенза шахарда бардырылган къыралны жаш тѣлононо биринчиликде болдурганды. Анда бизни жерлешибизге теи болган чыкъганды - ол 180 сантиметр бийикликте оксиргенди. Ол эришуге къатышхана не бек корешкен эселе да, алай бийиклики аламангайларды. М. Кучина уа кесини ол керѣмдочю



Сюне дагында бир сантиметр къошханды.

Къабарты-Малкъарны женгил атлетикадан Россияны биринчиликде хорлагъан къызы анди Сингапурга барырга хазырлана турды.

Бизни корр.

Къыралда - дуняда

Къыралда халны озгендиле

Президент Дмитрий Медведев бла Правительство башчысы Владимир Путин ишни халда тоушгендиле эм къыралда болууну озгендиле. Премьер экономика, социальный болууну, Север-Кавказ федеральный округда халны иосуринден къыска бир дариуле этгенди эни кесини оюмун айтханды.

Къырал башчыла жуукълу кезиуде этилик ишлени белгилегендиле, ол санда Улуу Ата журту уруш ветеранларын жашау журтла бла жалчатыуу вопросларын озгендиле.

Инвесторланы тирилерге

Президент Дмитрий Медведев эм Владимир Путин Правительство бирге бардырган кезиюу жыйлынууда айтылгъанына кѣре, къыралда инвестиция болуу иди шойайганды: озган кезиу бла тенгшидиргенде, 41 проценте. Ол болууну игилендирер ючюн, уллу предприятиелагъа бла организациялагъа къыралны жаңындан ырыкъы болушуркы эттерге тоушкенди. «Болсада алыкъла хаж мурат этгенча тоююлдо», - дегенди Дмитрий Медведев.

«Тыш къыраллы инвесторла Россияны тутхул партнѣрга сайнадыла, болсада бу ишни рейтингде биз 102-чи жердебиз», - дегенди экономика министри Эльвира Набуилина. Аны айтханына кѣре, ол алай иште техникка эм информация тыгъызла чырмауу этгенликни хатасындан болганды. Халны тоузтерти ючюн, шарт жок керекди.

Жыйлынуу ахырында Правительство Председатели орунбасары Игорь Шувалова инвестиция болууга кѣз-кюлак эттерге бурулганды.

Академикни алгышылгандыла

Дунягъа аты айтылган дѣршюу академик Евгений Паслов Велюкова - 75 жыл болады. Юбилерни РФ-ни Президент Дмитрий Медведев эм Правительство Председатели Владимир Путин, аниг къоныкъызы барып, ойорондо, жуукъларыны ала-рында, пол къызым да берип, алгъышлагандыла эм тынгылы ушакъга Кремльге чакырылгандыла.

Космосдагыла — посылка

Байконур космодромдан 2,5 тонна жоюго бла россиялы «Прогресс-

космос кеме учурулганды. Ол, халкъла аралы космос станцияда ишлет тургъанлагъа керек болган оборудованиндан, исплорандан сора да, жуукъларындан посылкала эм 23-чю февралгъа агалган саугъала этеди.

Игиликни кѣле сезеркидиле

Президент башчысы Владимир Путинни айтанханы кѣре, Россияны, Къазахстанны эм Белорусияны таможикилерини биригилени, юч да къыралны араларындан экономика, сатыу-алуу, барыу-келуу байламлыкъланы айтанхандан эм коллендиргенден сора да, 170 миллион адамны жашауларын игилендирерге себиллик этеркиди. Бириуге укъкъ бармай ишлеш башларкъды.

Таможикиле тутулганды

Калининградны таможикилери барысы да тутулгандыла. Ала тыш къыралладан Россияге товар ташыган бизмесменнен уллу улутхала алып тургъанлары ачыкъланганды. Эндиге аери да мындагысы таможикиле алай кызыкъларыны иосуринден айтыла-айтыла турганды. Бу жол, кертиси бла да,

улутхала алып тургъанлары шарт тохташдырылды, ала тутмакълыкъда ики кесек заманларын ѳтдорюкюлде.

Агъачны Кытайга ѳтдоруну тургъандыла

Хабаровск крайда уа, налогла, пошинуала да тѣлемей, сатар эркинликлери да болмай, эки россияли эм бир да къытайлы гражданы Кытайга багъалы агъач ѳтдорун тургъандыла. Озган жылда ала андагы предпринимательге 25 миңг кубометр агъач сатахандыла. Аыр кезиуде 400 кубометри сата тургъанлай тутулгандыла.

10 миллион сом багъасы дарманлы урлагъандыла

Санкт-Петербургда дарманла чыгъарган заводдан дарман алып сом багъасы дарманлы чыкъгъан машинаны экюлен тохташханды. Шофѳр документлени керѣмдочюге деп чыгългъанлай, уруп зсин уурлауу, машинага сугулу, дарманла юкюленген машинаны да сороп, шофѳруну, укъкъ бармай, жол жаңына атып кетгендиле. Машинаны эм бандитлене ислеш бардырылды.

Октябрь терек жолда - терек

Санкт-Петербургну къатында энгелникде 4 сагат бла 20 минутта да Октябрь терек жолда терак болганды. Поездини машинисты, аур жаралы болуп, болныцагъа тандырылды. Террористини ислеш бардырылды. Поезде шибдио элас терек жол бла юрюкюлде.

Чатыра саладыла

Эки юн къылганды Украинада Президент айырылганы экинчи урумун бардырыгъа. Бу уллу улутлукъ ючюн эришкен республиканы правительствосу башчысы Юлия Тимошенко эм регионаны партиалары лидери Виктор Янукович жанлыла, Киевни ара майданы Крещатикде чатыра салып, сѣрмешеге хазырландыла.

Экспертлени оюларына кѣре, халкы аспалы Виктор Януковични жаратды. «Адамла Тимошенко эм аны жанлыла озган беш жылны ичинде айтылганды» ѳтдорюклерине ийанмагъандыла», -дегенди журналистлеге Виктор Янукович.

Басмагъа ХУЧИНАЛАНЫ Ансур хазырлаганды.

Журналистлени багъаларын чыгъаргъандыла

Ахыры. Алып 1-чи бетдеди.

Андан сора Тейпеланы Ахмат алгыш айтырга информация коммуникацияла, жамауат биригуулени эмда жаш телюню ишлери жаны бля министр Борис Паштовну чакыргъанды. Борис Султанов бек биринден журналистлени профессио-

рис да барды. Сыйлы сугъаланы уа Арсен Канокос бергенди. Байрам ингриде Президентни сайтында бардыргъан «Мени республикам» деген сурат курсорда хорлагъанланы сугъала да болгъанды. КъМР-ни Президентствосуна Президентини орунбасары Мадина Дышкыва алагы сыйлы дипломла бля са-



«КъМР-ни сыйлы журналист» деген ата тийишли болгъанланы бири Марина Карданова Президент бля суратта тошгенди.



Саугъаланганы кызууу.



Текляны Амур бля Султан Хажироков жангы жылларын айтышты.

нал байрамларын белгилеу ахшы тереге айланганы эм алай бля власть информация органа бля ачык селешу бардыргъа хазырлыгын кергюттенин чертгенди. - Мен оюм этгенден, ол хайырлы иш болукду, - дегени министр. Андан сора Борис Паштов республикада журналистлени айынтугъа уллу къыйлы салган бир къуам адамга «КъМР-ни сыйлы журналист» деген ат берилгендиз билдиргенди. Саугъа тийишли болгъанланы араларында «Заман» газетни экономика бля оюмю корресподенти Къайырмазаланы Бо-

угъала бергенди. Къууаччы ингриде чакырылганы араларында Пятигорск шахарда чыккан «Мужское характер» журнални баш редактору Зоя Выхристок да бар эди. Озгъан жыл бу журналда КъМР-ни Президентни Арсен Канокос бля интервью басалганын эди. Байрамга уа, къуру къол бля келгенди. Ол Арсен Башировичге аны журналны ал бетинде басалганын суратын портрет этип келтиргенди. Ингриди кесперни жыллары, төлеувтери бля Текляны Амур, Текляны Альбина, Лилу, Светлана Тхагалегова, Султан Хажироков, «Калисто» ансамбль бютюн жарык эткенди. Текляны Амур бля Султан Хажироковну къарындашлыкы бля шүбүлуккюню июсонден жангы жыллары уа байрамда болгъанланы барысына да жюрекери не жол тапханы ачык керюне эди.

КъМР-ни Парламентини Атында журналистлени аны Председатели Чеченланы Амур да алыгъшылагъанды. Биз бля санхана республика телеканаланы бля басма органыла таматарлары чакырылганды. Анда селеше, «Заман» газетни баш редактору А-

тваланы Жамам, КъМР-ни Президентини журналисте бля былла халда тобуешю ахшы тереге айланганы белгиле, чынгты журналистика не заман да толюккю къорулагъанын чертгенди. Байрам а Текляны Амурни айтыуунда «Мини тау» деген жыр бля бошалганды. Аны жарык макъамына кертеп, журналистле бу усталыкларында кергютгенди.

ТАППАСХАНЛАНЫ Аминат.
Суратланы Р. МАНИЕВ алганды.

Эки жанына да хайырлы селешю

Ахыры. Алып 1-чи бетдеди.

Битеу этилен мадарланы хайрында эзилде турган ишкизлени санын 2008 жылда 23,6 миңден 19 миң адимга азайтыргъа къолдан келгенди. Республиканы иш хакъ тейлемжи жылдырылган бөр жокну оринуады.

Парламентни Председатели, республикада макрoэкономика болуму илгендириу Черек район иги кесек июш къуаччаны белгиле, аны бля бирге мында болган онла барысы да хайрыналымагъанларын эсгергенди. Эсеге алганын ишкизлени саны улпунлай къалды-1,2 миңг адм. Ала ишлесе уа, бюджетге къошакъ фыйда тоюерик эди, бек башы уа юриорлеге баш кеңешдирге онг чыгарык эди. Ишкислени санын азайтуучу баш амалларын бири - гиче бизнести айынтуду. Алай этер ючюн а ширко Къабарты-Малкъарда кеп толюк мадарла этиле-

диле, ол санда предпринимательле налогланы ставкалары тошорлогенди, предприниматель бекканд кредит алгъанда анга поручитель болалык. Фонд къууурагъанды. Былыр районда орталык иш хакъ 8862 сом эди, республикада уа аны орталык иш хакъы 10710 сомду. Районда эсеге алынган аманлык ишле да көбейгенди. Анга къажы юшени бютюнда кюлендиргени аны хайырлы амалларын бля формаларын табарга керекди. Парламентни башчысы властын итеу органын да районда, суйлай республикада да экономиканы кюлендирю хар адимны да жашу къулайлыгын илгендириу жаны бля ишни бирге къуралуу бардыргъанды, аны тиритилге чакыргъанды. Жангы илму жетишмеге таяны, жангы техниканы синдирю, сезюсу, республиканы экономикасын айынтугъа уллу себеплик этерикди. Аны бля бирге биз Кабарты-Малкъарны тутучу къу-

нып барырын сюе эсек, окуу юйледе билим берюмю кечтестюсу илгендириу эчине эс буурурга керекбиз. Ол санда кюлю менеджжерлени, финансистлени башка специалистлени да хазырла ючюн, жаш адимланы Европаны бек иги вузларына бля бизнес-школларины окуурга, стажировкагъа да жибериу амалларын кенг халда хайырланурга тийишшиди», - дегени Чеченланы Амур. Ол дагыча тобуешю кепюролген проблемаланы кетерюге себеплик этер мурадта, Парламентни президиумны жыйылуларында социолоклерини айтханды. Былай тобуешюле республиканы хар районунда бардырылыклары, ала севсю, законга чыгарыу ишни илгендириу себеплик этим къуамазлыклары чертгенди.

Бала УРУСМАНБЕТОВА, КъМР-ни Парламентини пресс-служба.

Брифинг

Азны къызгъаннган кепден къуру къалады

Ич ишле министрствода толене болгон брифинге сев КъМР-де МВД-ны адамланы молклерин тонаууда саклау жанга бля службаларны ишлерин июсонден баргъанды. Аны МВД-ны ведомстводан тышнда охрананы таматасыны орунбасары Мурад Пихов, МВД-да улгоунай розыскны управленисыны таматасыны орунбасары Зоур Канюев, МВД-да «Сауатланган къалуурла» ФГУП-ну таматасы Акакиланы Хамит эм бу предпринятины тамата инженерни Евгений Губев къушхалды.

Мурад Пихов келтирген шартлагъа керек, озгъан жылда 745 эччи фатар, жашу юй, эччилени молклерин сакъланган макьяла тоналгъанды. Ол а аны алында жылда этилген аманлык ишлерден 20 процентге азды.

«Кюромюнде илгендендиле дерге да болукду, алай аны бля тынчайыл къалырга жарамайды. Юлюге, тоналгъан 50 эччи ююню иесине сигнализация салдыргъа кереклисинию июсонден айкън эдик, алай аладан бизге жаланда экиск келгенди, 123 фатарны июсонден а - тогузсую, Адмала сигнализация ючюн хар

айдан 400 сомларын къоратырга къызгъана эселе, кеп мин эки фатар, жашу юй, эччилени молклерин сакъланган макьяла тоналгъанды. Ол а аны алында жылда этилген аманлык ишлерден 20 процентге азды. «Кюромюнде илгендендиле дерге да болукду, алай аны бля тынчайыл къалырга жарамайды. Юлюге, тоналгъан 50 эччи ююню иесине сигнализация салдыргъа кереклисинию июсонден айкън эдик, алай аладан бизге жаланда экиск келгенди, 123 фатарны июсонден а - тогузсую, Адмала сигнализация ючюн хар

болушукларынын жаланды 25 предприятие хайрыланганды. Евгений Губев а адамла сигнализацияны, видео камераланы жаланды молклерин тоналгъанды сора салдыргъанларына жаргыргъанды. Ол айтханга керек, жылы алындадан бери видео камераланы орнатырга лицензияланы берюге торленюле кийиргенди. Алагъа тийишлиликке республикада былай ишни жаланды ючю предприятие бардыргъа эркинди, ол санда бу къырл уречюдени да. Евгений Александрович айтханга, сауатланган къалуурла орнаткан видеоаппаратураны лицензиялары барды. Аланы салгъандан тышнда, ала къала ишленгелерине да къарайды, бузукълуклары болса, къыска заманын ичиде кетерди. Ахырында миличицалы журналистлени соруларына жууала бергенди.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

«Усталзаны сейирлери, келлери да тюрленгенди»

Сорбашланы Анжела Муртазова, сабийлеге аны тиллерин суйдорюп келгенден сора да, Тобен Чегемде Къууаччы Къасымны этин жюртюнде орта окскулуну зоуучуу. Мында окутуу-юйретю ишине тынгылы борюну даим къайгыргъанлай келеди. Анга тобен, тау элде сабийлени окутуу не халда болгъанын июсонден айтыры тилегибиз.



Анжела Муртазова, сабийлеге аны тиллерин суйдорюп келгенден сора да, Тобен Чегемде Къууаччы Къасымны этин жюртюнде орта окскулуну зоуучуу.

- Анжела Муртазова, шкулугъада шендюню излемлеге керек, чырмамай, билим берир онугуу бармыды? Предметлене усталзаныгъыз, класс отуларыгъыз жетишмиде?

- Бизде школда бусагъатта 247 сабий окуйт. Ала барысы да бир сменнге жюройдоле. Ол жаны бля бек игиди. Дертлерин этер, юйде ата-аналарына болушук заман да къалады. Андан сора да, садикге 38 сабий жюройдо. Ол школ бля бирюйде. Ала эки бейюмге юлешидиле: школга хазырлангъан къазуи эм аладан гичтеле. Школбиз эскиди, эки корпуслуду. Бери урушка дер юкуну ишленген эди. Экинчиси уа жетишмисини жыллады. Болсада аланы ичиде жылды. Ол жаны бля жангы корпусубиз керек къыйнаучу ансы.

Арт жылда школ болум иги да толенгенди. Жангы директор болушук Жанкишиланы Тамара Ахматова бек алгы эччи мекьягъа тынгылы ремонт этерге бургъанды, анга кеп къыйын да салганды. Бизде окуп кеткен жашларбиз ол ишде спонсорлук да этгенди. Барыбыз да алагъа бек ырызобыз. Ашханабиз да барды. Башлангъан классаны сабийлерини жшыш алында кесибизде болган фонддан киталпа бля да жалчытыбиз. Бирер минг сом болушук эки этгенди. Класс отуларыбыз, усталзаныбыз да жетишмиде. Усталзаны июсондерин айтханда, шендю аланы азыркы этерге керешедиле башха жерледе. Ол а аланы иш хаклары бля байламлыбыз. Биз а барысына да сакъланганды.

Иш хакыны июсонден сагъыннганыгъыз ар, белгилди, 2007 жылдан бери республиканы школлары аны жангыча тэлеуню системасына кече баргъалары. Сизде ол жаны бля хал къалайды?

- Биз ол систематга 2009 жылдан бери айдан башлап келгенибиз. Былай сагъын этсунг, усталзаны азыргы жерде бирчилени иш хакларыбыз бек болур дерюгит келеди. Алай бизде ала барысы да сакъланганды.

Иш хакыны июсонден сагъыннганыгъыз ар, белгилди, 2007 жылдан бери республиканы школлары аны жангыча тэлеуню системасына кече баргъалары. Сизде ол жаны бля хал къалайды?

Иш хакыны июсонден сагъыннганыгъыз ар, белгилди, 2007 жылдан бери республиканы школлары аны жангыча тэлеуню системасына кече баргъалары. Сизде ол жаны бля хал къалайды?

Иш хакыны июсонден сагъыннганыгъыз ар, белгилди, 2007 жылдан бери республиканы школлары аны жангыча тэлеуню системасына кече баргъалары. Сизде ол жаны бля хал къалайды?

Иш хакыны июсонден сагъыннганыгъыз ар, белгилди, 2007 жылдан бери республиканы школлары аны жангыча тэлеуню системасына кече баргъалары. Сизде ол жаны бля хал къалайды?

Иш хакыны июсонден сагъыннганыгъыз ар, белгилди, 2007 жылдан бери республиканы школлары аны жангыча тэлеуню системасына кече баргъалары. Сизде ол жаны бля хал къалайды?

Иш хакыны июсонден сагъыннганыгъыз ар, белгилди, 2007 жылдан бери республиканы школлары аны жангыча тэлеуню системасына кече баргъалары. Сизде ол жаны бля хал къалайды?

аны хайырлануу байкъландырса, кеп зат иги жанына тюрленире болукту эди. - Бир къырл экзаменге уа къылай хазырламсы? Къылайды ол жаны бля жетишмилеригиз? - Озгъан жыл бу экзамен бля иги да уллу проблемаларбыз болгъандыла. Биринчи кезюнде орус тилден сегиз окуучубуз «экиле» алгъан эдиле. Алай, нысылха, экинчисине ала баланын улпурак этгенди. Барысы да аттестатла алгъандыла. Быйыл орус тилге бля математикагъа, окуу планнга кере бюлюнген беш сагъатдан сора да, къошакъ дерле берилмин этгенбиз. Ала тогузуну эм оибиринчи классада бу предметлене бир илмыгъа экишер кер бардырылдыла. Ол сагъатла ючюн усталзалагъа хакъ да тейленди.

Элде ёсен жашлагъа бля къызлагъа жумуш да табылды юйде. Ата-аналатга ишлерге жер болгъанын себеплик сабийле, алагъа болушук деп, баш кеңешдирюню къайгысын этедиле. Шендюню жашаудан информация терегерини билгендиз. Алгынынгы, эски амалла бля школундагъа кеп затны билдирюге къызынды. Не десек да, билим берюде заман бля бирге атларга керекди.

Жангы школлагъа семинарлагъа барсак, аланы класс отуларына, алада болган оборудованигъа бек сукъланы кетебиз. Жангы затха сабийнин да кере жанады. Сейир ачылады. Къуруда бир эзда берилит тургъан дерле уа эркидири, окутуу келлери суупту къоюрга болукдула.

МОКЪАЛАНЫ Зоурра. Суратны ХОЛАЛАНЫ Марзия алганды.

Банкоматла - тонаучула

Банкоматдан кесигизне ахчакъыны алганыгъыз ючюн къылай бир тейлейси? Бу жуукъ заманда ол торлю жашы-рымасы кетергенди. Клиентте къылай этем законпроект сайтыгъаны, банканы эки клиенттеринден комиссия халда къылай бир асха алганын шорт билдиргерге керек болукдула.

Байламды. Алайды да, башха банкны картасыны иесине асха бер туруп, банк экибер клиентне бир комиссия бля бир торлю иш болгъанын июсонден информация да билдиргерге керекди.

Алай этер ючюн а, банкна жаланды банкноматлары програмжалы жалчытуларынгъа, эсеплеучю системаларын угъай, торлендиргерге тийишлидиле. Алай бля уа банкноматладан ахчакъ алыу ючюн берилген тэлеуню мындан арысында бютюнда кербейгер болукдула.

«Алай информацияны билдируню эмда тейлеу системаны логикасын июсондерин банкноматладан кылай торлю банк-эквайр банк-эмитент бля байламлы банканы июсондерин шендю ююртлюе турган протоколда бир зат да айтылмагъанды», - деп чертгенди Анатолий Аскаков. Ол себелден а картаны чыгарыргъан банк алай операцияны бардыргъаны ючюн комиссияны алады да, банкноматы болган банкга уа андан июш чыгарыды. Былай система жаланды Россейде угъай, битеу дунида да ишлейди. «Алайды да, законпроектны излемлерин топуру жаланды банклары ИТ системаны аныгылап да къыйын картаны халкъла аралы тейлеу системаланы торлендирюню да илгерге болукдуу, аны тамамлау а къыйныракъ ишди», - дегени Россейини Регион банкларыны ассоциацияларыны президенти.

Банкноматдан ахчакъ алганыгъыз ючюн къылай бир тейлейси? Бу жуукъ заманда ол торлю жашы-рымасы кетергенди. Клиентте къылай этем законпроект сайтыгъаны, банканы эки клиенттеринден комиссия халда къылай бир асха алганын шорт билдиргерге керек болукдула.

Банкноматдан ахчакъ алганыгъыз ючюн къылай бир тейлейси? Бу жуукъ заманда ол торлю жашы-рымасы кетергенди. Клиентте къылай этем законпроект сайтыгъаны, банканы эки клиенттеринден комиссия халда къылай бир асха алганын шорт билдиргерге керек болукдула.

Банкноматдан ахчакъ алганыгъыз ючюн къылай бир тейлейси? Бу жуукъ заманда ол торлю жашы-рымасы кетергенди. Клиентте къылай этем законпроект сайтыгъаны, банканы эки клиенттеринден комиссия халда къылай бир асха алганын шорт билдиргерге керек болукдула.

Банкноматдан ахчакъ алганыгъыз ючюн къылай бир тейлейси? Бу жуукъ заманда ол торлю жашы-рымасы кетергенди. Клиентте къылай этем законпроект сайтыгъаны, банканы эки клиенттеринден комиссия халда къылай бир асха алганын шорт билдиргерге керек болукдула.

Банкноматдан ахчакъ алганыгъыз ючюн къылай бир тейлейси? Бу жуукъ заманда ол торлю жашы-рымасы кетергенди. Клиентте къылай этем законпроект сайтыгъаны, банканы эки клиенттеринден комиссия халда къылай бир асха алганын шорт билдиргерге керек болукдула.

Банкноматдан ахчакъ алганыгъыз ючюн къылай бир тейлейси? Бу жуукъ заманда ол торлю жашы-рымасы кетергенди. Клиентте къылай этем законпроект сайтыгъаны, банканы эки клиенттеринден комиссия халда къылай бир асха алганын шорт билдиргерге керек болукдула.